ธรรม หมายถึง ความจริงที่ทุกคนต้องยอมรับ ด้วยความจริงนี้ไม่มีใครที่จะหลีกเลี่ยงพ้นได้ เช่น ความแก่ ความเจ็บ ความตาย เป็นต้น”

ด้านทมะ รู้จักบังคับควบคุมอารมณ์ข่มใจ ระงับความรู้สึกที่สอดคล้องกับการพัฒนานักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือตอนล่างพบว่า ส่วนใหญ่นักศึกษาไม่ใช่อารมณ์แก้ปัญหา รองลงมาคือนักศึกษาควบคุมอารมณ์โกรธได้ และมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด นักศึกษามีจิตใจมั่นคงต่อคำพูดหยาบคายสอดคล้องพุทธทาสภิกขุทมะบังคับตัวเองบังคับใจตนเอง ไม่ให้หลงไปตามแรงของสิ่งที่มายั่วยุ ซึ่งแม้จะยากเย็นเพียงใดก็ต้องพยายามบังคับให้ได้ ในการบังคับนั้น ต้องใช้ไหวพริบและความฉลายเข้าต่อสู้ เพราะจิตใจเมื่อถูกบังคับก็จะขัดขืนยิ่งกว่าช้างที่ตกมันเสียอีก ซึ่งการบังคับจิตใจของตนเอง สอดคล้องงานวิจัย สมหมาย รัตตัญญู ได้ทำการวิจัยเรื่อง “ศึกษาความพึงพอใจการปฏิบัติงานของข้าราชการและลูกจ้างในกรมชลประทานตามหลักฆราวาสธรรม 4”ผลการวิจัยพบว่า 1) ปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจในการปฏิบัติงานตามหลักฆราวาสธรรม 4 ด้านสัจจะ ได้แก่ ความซื่อสัตย์ต่อกัน ความจริงใจ พูดจริงทำจริง ความเชื่อถือ และการปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมาย ด้านทมะ ได้แก่ การรู้จักข่มใจตนเอง การยอมรับความคิดเห็นและให้ความสำคัญผู้อื่นความกระตือรือร้นในการหาความรู้เพิ่มเติม การรับฟังคำตำหนิและพร้อมที่จะแก้ไข และ การหมั่นแสวงหาความรู้อยู่เป็นนิจ

ด้านขันติ คือความอดทน ความขยันหมั่นเพียรเข้มแข็ง ทำหน้าที่การงานด้วย ความรับผิดชอบ มุ่งมันในจุดหมายไม่ท้อถอยที่สอดคล้องกับการพัฒนานักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือตอนล่างพบว่า ส่วนใหญ่นักศึกษาปฏิบัติหน้าที่เป็นนักศึกษาด้วยความอดทน รองลงมาคือนักศึกษาต่อสู้ปัญหาอุปสรรคชีวิตด้วยความอดทน และมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือนักศึกษาทำงานโดยไม่ย่อท้อสอดคล้องกับ ชัยวัฒน์ อัตพัฒน์ ได้กล่าวว่าเป็นธรรมสำหรับฆราวาสปฏิบัติฆราวาส คือผู้ครองเรือน ชีวิตของผู้ครองเรือนต้องมีการสมาคม ต้องมีความอดทนเพื่อต่อสู้กับชีวิต และในบางครั้งต้องบริจาคสมบัติของตนเมื่อเห็นคนอื่นเดือนร้อนฆราวาสสอดคล้องกับงานวิจัยของสมหมาย รัตตัญญู ได้ทำการวิจัยเรื่อง “ศึกษาความพึงพอใจการปฏิบัติงานของข้าราชการและลูกจ้างในกรมชลประทานตามหลักฆราวาสธรรม 4”ผลการวิจัยพบว่าด้านขันติ ได้แก่ ความอดทนการตำหนิติเตียน ความขยันในการทำงาน ความตรงต่อเวลา การยอมรับการเปลี่ยนแปลง และการปฏิบัติงานอย่างภาคภูมิใจและเหมาะสม

ด้านจาคะความเสียสละ มีน้ำใจ ช่วยเหลือ ไม่เห็นแก่ตัวที่สอดคล้องกับการพัฒนานักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือตอนล่างส่วนใหญ่พบว่า นักศึกษามีน้ำใจช่วยเหลือเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อผู้อื่นได้ รองลงมานักศึกษามีความพร้อมทำประโยชน์เพื่อส่วนรวม และมีค่าเฉลี่ย